

Egy sokszínű tudományos ágazat a 21. század elején - Videón az MTA IV. Agrártudományok Osztálya ünnepi hónapjának nyitórendezvénye

4.3.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

A növénykórélettan múltjával és jelenével foglalkozó tudományos konferenciával, valamint a tudomány és a művészet kapcsolatát reprezentáló interaktív fotókiállítással nyílt meg a Magyar Tudományos Akadémia bicentenáriumi programsorozatának részeként az MTA IV. Agrártudományok Osztálya hónapja. A március végéig tartó rendezvényeken szakmai tanácskozásokkal, valamint a szélesebb közönségnek szóló programokkal várják az érdeklődőket.

„Az agrártudományok a 21. század elején egy rendkívül sok részterületre kiterjedő, sokszínű tudományos ágazatot jelentenek. Erdészet, kertészet, tájépítészet, állatorvos-tudomány, állattenyésztés, takarmányozás, növénytermesztés, növényvédelem, növénynemesítés, mezőgazdasági biotechnológia, agrártörténet és faluszociológia, talajtan, agrokémia, vízgazdálkodás és gyeptudományok – felsorolni is nehéz az agrárkutatáshoz tartozó témákat – mondta köszöntőjében Freund Tamás, az MTA elnöke a bicentenáriumi rendezvénysorozat márciusi nyitóünnepségén. –

A mezőgazdaságban és az ahhoz kapcsolódó területeken dolgozók aránya a 19. század eleje óta csökkent, magának az ágazatnak a jelentősége azonban ma is kiemelkedő.

Hiszen a kellő mennyiségben rendelkezésre álló, jó minőségű, egészséges élelmiszer alapvető igény, miközben az éghajlatváltozás hatásai, a víz, valamint a gazdálkodásra alkalmas termőföld egyre jobban érezhető hiánya az egész emberiség jövőjét meghatározó feladatok elé állítja az agrártudományokkal foglalkozó kutatókat is.”

Freund Tamás köszöntője ide kattintva olvasható.

Három kiemelkedő tudós – Robert N. Goodman növénybakteriológus, Milton Zaitlin növényvirológus és Király Zoltán növénykórtan-kutató – a *The Biochemistry and Physiology of Infectious Plant Disease* című, világszerte elismert könyve megjelentetésével 1967-ben lefektette egy új tudományterület, a növénykórélettan alapjait. A mű új szemléletet hozott a növénykórtanba, nemzetközi ismertséget szerezve Király Zoltánnak.

A Növényvédelmi Kutatóintézetben Király Zoltán vezetésével létrejött a Növénykórélettani Osztály, melynek meghatározó alakja volt Klement Zoltán növénybakteriológus és Pozsár Béla. További fiatal kutatók csatlakoztak hozzájuk, megalapozva ezzel e tudományterület hazai fejlődését. A hazai növénykórélettan fejlődéséhez jelentősen hozzájárultak a Szegedi Biológiai Központ tudósai, Farkas Gábor és Solymosy Ferenc is.

Az előadóülés Balázs Ervin, az MTA rendes tagja, az Agrártudományok Osztálya elnöke, a HUN-REN ATK Mezőgazdasági Intézet kutatóprofesszora előadásával kezdődött, aki napjaink biológiai szemléletének meghatározó irányváltásáról beszélt a növényvédelemben.

Délután interaktív fotókiállítás nyílt Pintér Csabának, a Pannon Egyetem keszthelyi Georgikon Kara nyugalmazott adjunktusának mikroszkópos felvételeiből. A gyomnövények világviszonylatban jelentős gazdasági károkat okoznak, elsősorban azzal, hogy a termesztett növényeink elől elvonják a tápanyagokat, a vizet és a fényt, ami nagy termésvesztést okoz.

A kiállítás tematikusan mutatja be a jelentősebb gyomfajokat a növények magjairól készült mikroszkópos felvételeken és tudományos ismeretterjesztő magyarázatokon keresztül.

Így láthatóvá válik a herbológia tárgyában rejlő, megörökíthető szépség is.

Allelopátia – a fogalom azt a biokémiai kölcsönhatást jelenti, amelynek során az egymás mellé telepített szomszédos növények serkentik vagy éppenséggel gyengítik, pusztítják egymást. E fogalmat emelte ki a kiállítást megnyitó köszöntőjében Kecskeméti Gábor akadémikus, az Akadémia és Könyvtára 200 éves Évfordulójának Megünneplését Előkészítő Elnökségi Bizottság elnöke. Mint elmondta, metaforikus értelemben nem csak növények között fordulhat elő allelopátia.

Előfordulhat tudományterületek között is. Kecskeméti Gábor példaként említette a botanika és az orvostudomány évezredek óta látható kölcsönhatását. Az irodalomtörténész akadémikus megjegyezte: a kapcsolat még olyan egymástól távoli területeken is jól érzékelhető, mint például a klasszika-filológia és a botanika: „Nem lenne modern botanika és nem lenne modern orvostudomány sem, ha nem lettek volna olyan filológus humanisták, akik az antik auctorok szövegeit tanulmányozták úgy, ahogyan egy humanista filológusnak ezt meg kell tennie, tehát szabatos szövegmegállapítással, aztán a jelentések feltárásával, kommentárok, jegyzetek kidolgozásával.” Kecskeméti Gábor szerint

ezek mind allelopátiás hatások a tudományterületek között, és nem az egymást gátló, hanem az egymást serkentő, bátorító, erősítő hatások körébe tartoznak.

Az akadémikus az MTA székházában nyílt fotókiállításra is utalva arra hívta fel a figyelmet, hogy allelopátiás kapcsolatot a tudomány a művészettel is képes kialakítani. Ebben az értelemben a kiállítás a herbológiát a szokásostól eltérően, alapvető szemléleti módjának kiterjesztő értelmezésében mutatja be: „Szellemi útjelző ebben a nagyon sokrétű kapcsolódásokat, rokonságokat, közösségeket, vonzásokat, választásokat megteremtő allelopátiás kapcsolatrendszerben.”

A kiállítás 2026. március 2–31. között hétköznaponként reggel 9-től délután 6-ig tekinthető meg a Magyar Tudományos Akadémia székházában.

Cím: 1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.

Megmutatni a tudomány változatosságát, visszatekinteni 200 év meghatározó személyeire és pillanataira, valamint ízelítőt adni a legizgalmasabb és legértékesebb új tudományos eredményekből – ez a célja a Magyar Tudományos Akadémia 11 tudományos osztálya, valamint a hazai és határon túli tudományos és kulturális szervezetek által rendezett *Sokszínű tudomány* című programsorozatnak, amely egy-egy hónapon keresztül egy régió vagy szervezet tudományos tevékenységét, illetve az adott tudományos osztályhoz tartozó tudományterületeket helyezi a fókuszba.

AZ MTA IV. AGRÁRTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA KIEMELT PROGRAMJAI - REGISZTRÁLJON AZ ESEMÉNYEKRE!

Tudomány és esztétika a mikroszkóp alatt

Kiállítás

Budapest, Széchenyi István tér 9.

2026. március 2. 14 óra

Paradigmaváltás a kertészkedésben

Előadóülés

Budapest, Széchenyi István tér 9.

2026. március 6. 09.30 óra

Regisztráljon itt!

A víz világnapja: A komplex tudományos vízgazdálkodás aktuális kérdései és új válaszok lehetőségei

Konferencia

Budapest, Széchenyi István tér 9.

2026. március 23. 9 óra

A rendezvényen való részvétel ingyenes, viszont előzetes regisztrációhoz kötött, amelynek határideje 2026. március 12. A regisztrációt itt érik el.

Oltóanyag-termelésünk és -ellenőrzésünk 120 éve

Előadóülés

Budapest, Széchenyi István tér 9.

2026. március 24. 10 óra

Regisztráljon itt!

A bicentenáriumi év *Sokszínű tudomány* című programsorozatában először a külföldi magyar tudományosság műhelyei mutatkoztak be májusban. Őket követte júniusban a Magyar Tudományos Akadémia tudományos osztályai közül az I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, majd szeptemberben a XI. Fizikai Tudományok Osztálya. Októberben a II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya által rendezett programokon várták a szakmabelieket, valamint a filozófia, a pszichológia és a történelem iránt érdeklődőket az MTA székházában.

Novemberben az MTA területi bizottságai mutatkoztak be, decemberben pedig az MTA X. Földtudományok Osztálya várta változatos programokkal az érdeklődőket. A 2026-os év az MTA III. Matematikai Tudományok Osztálya rendezvénysorozatával kezdődött, majd februárban az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya programjaival folytatódott.

Az MTA tudományos osztályainak hátralévő programsorozatai:

2026. március – IV. Agrártudományok Osztálya

2026. április – VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

2026. május – MTA Könyvtár és Információs Központ

2026. június – V. Orvosi Tudományok Osztálya

2026. szeptember – VII. Kémiai Tudományok Osztálya

2026. október – VI. Műszaki Tudományok Osztálya

2026. december – Fiatal Kutatók Akadémiája

https://mta.hu/mta_hirei/egy-sokszinu-tudomanyos-agazat-a-21-szazad-elejen-videon-az-mta-iv-agrartudomanyok-osztalya-unnepi-honapjanak-nyitorendezenye-115196